

FACULTY OF LANGUAGES

SYLLABUS

FOR

THE BATCH FROM THE YEAR 2022 TO YEAR 2025

Programmes

U.G. Classes

(Semester I- VI)

Examinations: 2022-2025

ESTD. 1892

PG DEPARTMENT OF PUNJABI STUDIES KHALSA COLLEGE, AMRITSAR

Note: (a) Copy rights are reserved. Nobody is allowed to print it in any form.
(b) Subject to change in the syllabi at any time.
(c) Please visit the College website time to time.

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ: ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਤੀਜੇ

Programme Objective & Outcomes of Elective Punjabi for UG Classes

Sr. No.	PROGRAMME OBJECTIVES
1.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਿਕਾਸ-ਵਿਕਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
2.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
3.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
4.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣਾ।
5.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

S. No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
PSO-1	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਾਵਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਠਗਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
PSO-2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
PSO-3	ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਥ-ਬਾਣੀ, ਭਗਤ-ਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਜਿਵੇਂ ਵਾਰ, ਕਿੱਸਾ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
PSO-4	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਨਿਬੰਧ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਬੰਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
PSO-5	ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ, ਬੀਰ-ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਮੁੱਲ-ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
PSO-6	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਟ-ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟ-ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ: ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਨਤੀਜੇ

Programme Objective & Outcomes of Compulsory Punjabi for UG Classes

Sr. No.	PROGRAMME OBJECTIVES
1.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
2.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
3.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
4.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰੀ ਤੇ ਨਿਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।
5.	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉਸਾਰਣਾ।

S.No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
PSO-1	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਤਾਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪਰਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
PSO-2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ਾਸਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਹਾਰਤ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
PSO-3	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟ-ਕਲਾ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਦਾ ਹੈ।
PSO-4	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਟ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PSO-5	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਗਲਪੀ ਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਲਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਗਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਕਲਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PSO-6	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਗਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਨੇਮ-ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

Basic Punjabi for UG Classes

Sr. No.	PROGRAMME OBJECTIVES
1.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
2.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
3.	ਅਖਾਣ-ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਕੋਡਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।
4.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
5.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।

S.No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
PSO-1	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
PSO-2	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਅਤੇ ਵਾਕ-ਰੂਪ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ।
PSO-3	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
PSO-4	ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PSO-5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਾਹਿਤ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਗੌਰਵਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
PSO-6	ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਕ ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਲੇਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ

Syllabus of Punjabi for UG Classes

Sem. I-VI

Sr. No.	Class	Code	Subject	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Page No.
1.	Programme Objectives & Programme Specific Outcomes (PSOS)						2-4
2.	Programme Names & Programme Codes						07
3.	Course Codes						8-10
4.	B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B.Sc. Non-Med./ Med./Eco./Comp. Sc., B. Com., B.B.A, B. Com. (Hons.). (Semester I – VI)	BPBI-1101 BPBI-1201 BPBI-2301 BPBI-2401 BPBI-3501 BPBI-3601	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	37	13	50	12-17
		BPBI-1102 BPBI-1202 BPBI-2302 BPBI-2402 BPBI-3502 BPBI-3602	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	37	13	50	18-23
2.	B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science (Semester I – VI)	BPBI-1103 BPBI-1203 BPBI-2303 BPBI-2403 BPBI-3503 BPBI-3603	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi	75	25	100	24-29
3.	B. Sc. Hons. (Physics, Chemistry, Maths), B. Sc. Bio Tech./ IT/ Fashion Designing/ Food Sc., B. A. JMC, BCA, B.Sc. in Computational Statistics and Data Analytics, B.Sc. Artificial Intelligence and Data Science, Bachelor of Vocational (B.Voc.) (Software Development, Theatre and Stage Craft, Food Processing, Textile Design & Apparel Technology) (Semester I – II)	BHPB-1101 BHPB-1201	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	37	13	50	31-32
		BPBI-1102 BPBI-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	37	13	50	33-34
4.	B. A. Hons. English (Semester I – IV)	BEPB-1101 BEPB-1201 BEPB-2301 BEPB-2401	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	37	13	50	35-38

5.	B. A. Hons. English (Semester I-IV)	BPBI-1102 BPBI-1202 BPBI-2302 BPBI-2402	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	37	13	50	39-42
6.	B. Sc. Agriculture (Semester I – II)	GPB-1110 GPB-1210	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	75	25	100	43-44
		BPB-1110 BPB-1210	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	75	25	100	45-46
7.	Bachelor of Physiotherapy Part – I (Annual System)	BPPB-1101	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	75	25	100	47
		BPPB-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	75	25	100	48
8.	Certificate Course in Urdu (Part-Time)	URDU-0001	ਉਰਦੂ General Information	100	-	100	49
9.	ID Course: Urdu (For Undergraduate Classes) Semester- I-II	URDU-1101 URDU-1201	ਉਰਦੂ General Information	100	-	100	50-51
10	Value Added Courses (VAC) (For Undergraduate Classes)	VACU-01	ਉਰਦੂ General Information	50	-	50	52
		AECT-01	ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ	50	-	50	53
		VACG-01	ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ	50	-	50	54

Name of the Programme**Programme Code**

Sr. No.	Class/Programme	Programme Code
1	B. A.	BA
2	B. A. Social Science	BASS
3	B. A. (Hons. English)	BHEN
4	B. Com. (Hons.).	BCOM(H)
5	B. Com. Regular	BCOM(R)
6	B. Sc. Agriculture	BHAG
7	B. Sc. Bio-Technology	BSBT
8	B. Sc. Fashion Designing	BSFD
9	B. Sc. Food Science	BFST
10	B. Sc. Hons. Chemistry	BSHC
11	B. Sc. Hons. Mathematics	BSHM
12	B. Sc. Hons. Physics	BSHP
13	B. Sc. IT.	BIT
14	B. A. Gurmat Teacher Training	BAGT
15	B. A. Journalism & Mass Communication	BAJMC
16	B. B. A.	BBA
17	B.C.A.	BCA
18	B.Sc. Artificial Intelligence and Data Science	BAIDS
19	B.Sc. Computer Science	BSCS
20	B.Sc. Economics	B.SC.(ECO)
21	B.Sc. in Computational Statistics and Data Analytics	BSCD
22	B.Sc. Medical	BSMD
23	B.Sc. Non-Medical	BSNM
24	Bachelor of Physiotherapy	BPT
25	Bachelor of Vocation (B.Voc.) Textile Design & Apparel Technology	BVTD
26	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Food Processing	BVFP
27	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Software Development	BVSD
28	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Theatre and Stage Craft	BVTS
29	Certificate Course in Urdu	DURDU

Course Code

Year	Semester	Class/Programme	Course Code	Subject
1 st Year	Semester I	B. A. B. A. Social Science	BPBI-1101	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-1103	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
	Semester II	B. A. B. A. Social Science	BPBI-1201	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-1203	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
2 nd Year	Semester III	B. A. B. A. Social Science	BPBI-2301	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2302	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-2303	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
	Semester IV	B. A. B. A. Social Science	BPBI-2401	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2402	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-2403	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
3 rd Year	Semester V	B. A. B. A. Social Science	BPBI-3501	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-3502	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-3503	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
	Semester VI	B. A. B. A. Social Science	BPBI-3601	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-3602	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-3603	ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ Elective Punjabi
1 st Year	Semester I	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med B.Sc. Eco B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.).	BPBI-1101	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-1201	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
	Semester II	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med. B.Sc. Eco. B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.).	BPBI-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-2301	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2302	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
2 nd Year	Semester III	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med. B.Sc. Eco. B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.).	BPBI-2401	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2402	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-3501	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
	Semester IV	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med. B.Sc. Eco. B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.).	BPBI-3502	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
			BPBI-2301	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2302	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
3 rd Year	Semester V	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med. B.Sc. Eco. B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.).	BPBI-3501	ਲਾਜਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-3502	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi

Year	Semester	Class/Programme	Course Code	Subject	
1 st Year	Semester VI	B.Sc. Non-Med. B.Sc. Med. B.Sc. Eco. B.Sc. Comp. Sc. B. Com. R. B. B. A. B. Com. (Hons.)	BPBI-3601	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	
			BPBI-3602	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	
	Semester I	B. Sc. Hons. Physics B. Sc. Hons. Chemistry B. Sc. Hons. Maths B. Sc. Bio Tech. B. Sc. IT. B. Sc. Fashion Designing B. Sc. Food Sc. B.C.A. B. A. JMC. B.Sc. in Computational Statistics and Data Analytics, B.Sc. Artificial Intelligence and Data Science, Bachelor of Vocational (B.Voc.) Software Development, Bachelor of Vocational (B.Voc.) Theatre and Stage Craft, Bachelor of Vocational (B.Voc.) Food Processing, Bachelor of Vocation (B.Voc.) Textile Design & Apparel Technology	BHPB-1101	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi	
			BPBI-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi	
		Semester II	B. Sc. Hons. Physics B. Sc. Hons. Chemistry B. Sc. Hons. Maths B. Sc. Bio Tech. B. Sc. IT. B. Sc. Fashion Designing B. Sc. Food Sc. B.C.A. B. A. JMC B.Sc. in Computational Statistics and Data Analytics, B.Sc. Artificial Intelligence and Data Science, B.Voc. Software Development, B.Voc. Theatre and Stage Craft, B.Voc. Food Processing, B.Voc. Textile Design & Apparel Technology	BHPB-1201	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
				BPBI-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi

Year	Semester	Class/Programme	Course Code	Subject
1 st Year	Semester I	B. A. (Hons. English)	BEPB-1101	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
	Semester II	B. A. (Hons. English)	BEPB-1201	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
2 nd Year	Semester III	B. A. (Hons. English)	BEPB-2301	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2302	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
	Semester IV	B. A. (Hons. English)	BEPB-2401	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPBI-2402	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
1 st Year	Semester I	B. Sc. Agriculture	GPB-1110	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPB-1110	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
	Semester II	B. Sc. Agriculture	GPB-1210	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPB-1210	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
1 st Year	Part 1	Bachelor of Physiotherapy	BPPB-1101	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BPPB-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
1 st Year	Semester I	Gurmat Training Course	BGPB-1101	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BGPB-1102	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
	Semester II	Gurmat Training Course	BGPB-1201	ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ Compulsory Punjabi
			BGPB-1202	ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ Basic Punjabi
Part-Time	Short Term Course	Certificate Course in Urdu	URDU-0001	ਉਰਦੂ (General Information)
1 st Year	Semester- I	ID Course: Urdu (For Undergraduate Classes)	URDU-1101	ਉਰਦੂ (General Information)
	Semester- II	ID Course: Urdu (For Undergraduate Classes)	URDU-1201	ਉਰਦੂ (General Information)

ਯੋਗਤਾ:

10+2 ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 40% ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ)। 60% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Sr. No.	Class/Programme	Programme Code
1	B. A.	BA
2	B. A. Social Science	BASS
3	B. Com. (Hons.).	BCOM(H)
4	B. Com. Regular	BCOM(R)
5	B. B. A.	BBA
6	B.Sc. Computer Science	BSCS
7	B.Sc. Economics	B.SC.(ECO)
8	B.Sc. Medical	BSMD
9	B.Sc. Non-Medical	BSNM

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-I
BPBI - 1101
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ

ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਜੀਵਨੀ 01 ਤੋਂ 09 ਤੱਕ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ।

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਵਨਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ

ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਜੀਵਨੀ 10 ਤੋਂ 18 ਤੱਕ, ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ

(ਅ) ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-III**

**BPBI-2301
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2301	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਹੋਰ ਪਕੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਰੁਚੀਆਂ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਲੇਖ 1 ਤੋਂ 7, ਲੇਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਕਲਾ ਪੱਖ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ

ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਇਕਾਂਗੀ 'ਸੁਹਾਗ', 'ਨਵਾਂ ਚਾਨਣ', 'ਅੰਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ', 'ਅਰਮਾਨ', 'ਚਾਬੀਆਂ', 'ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਾਵਾ' ਅਤੇ 'ਸੱਧਰਾਂ' ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ)
(ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਪ੍ਰੈਸੀ)
(ਅ) ਦਿੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਮੂਲ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵੰਨਗੀਆਂ (ਭਾਵੰਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼, ਉਪਵਾਕ ਅਤੇ ਵਾਕ)

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-IV**

**BPBI-2401
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2401	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਧਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਲੇਖ 8 ਤੋਂ 14 ਲੇਖ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਕਲਾ ਪੱਖ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਫ਼ਾਸਲੇ

ਜਤਿੰਦਰ ਬਰਾੜ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਨਾਟਕ ਕਲਾ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਲੇਖ ਰਚਨਾ (ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ)
(ਅ) ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਆਕਰਨ:

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ
(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

**B. A., B.A. (GTT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-V**

**BPBI-3501
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3501	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਗਲਪ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਪਕੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਗਲਪ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਤੇ ਰੂਪਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ

ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸੰਪਾ.), ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ (ਨਾਵਲ) : ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਨਾਵਲ ਦਾ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਅਨੁਵਾਦ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
(ਅ) ਸਰਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਆਕਰਨ:
(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ
(ਅ) ਵਾਕਾਤਮਕ ਜੁਗਤਾਂ: ਮੇਲ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ

**B. A., B.A. (GTT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-VI**

**ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ
BPBI-3601**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3601	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ

ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸੰਪਾਦਕ), ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਜ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਾਦਕ- ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ
ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ ਸਾਰ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਲੇਖ ਰਚਨਾ (ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ)
(ਅ) ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ: ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਸਫਰਨਾਮਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਆਕਰਨ:

(ੳ) ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ: ਲਿੰਗ, ਵਚਨ ਅਤੇ ਕਾਰਕ
(ਅ) ਕਿਰਿਆ ਵਾਕੰਸ਼: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ:

ਨਾਮਕਰਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸਵਰ ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ਏ), ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ

(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ:

ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ, ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ: ਮੁਕਤਾ (ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਔਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਨੌੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸੁੱਧ-ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਪਕੜ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ:

ਧਾਤੂ, ਵਧੇਤਰ (ਅਗੇਤਰ, ਮਧੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ), ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਗਤ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਰ:

(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਹਰੇ/ਦੁਹਰਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ
(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ:

ਇਕ-ਵਚਨ/ਬਹੁ-ਵਚਨ, ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ, ਵਿਰੋਧਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਨਾਮੀ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਗਿਣਤੀ, ਮੌਸਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਪਾਰ, ਧੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-III**

BPBI-2302

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2302	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਖਾਣ-ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੋਡਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਨਿਖਾਰ ਆਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਖਾਣ-ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਨਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੈਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਜਾਂ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਟੋਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵਾਰਤਕ ਜਾਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ:

ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ, ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ, ਵਿਸਮਿਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ: ਕਰਤਾ, ਕਰਮ, ਕਿਰਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ, ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਬਿਆਨੀਆ ਵਾਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ, ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-I: ਪੈਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-II:

(ੳ) ਅਖਾਣ ਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ

(ਅ) ਪ੍ਰਤੀਕੋਡਨ (Transcoding)

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-IV**

BPBI-2402

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2402	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਹੁਨਰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ-ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਪੰਜ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਵਾਕ ਦੇ ਦੋ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 8 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ:

ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਭਾਵੇਂਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼, ਉਪਵਾਕ, ਵਾਕ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:

ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ - ਘਰ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਮੇਲੇ, ਸਿਨਮੇ, ਵਿਆਹ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ।

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-I: ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-II:

(ੳ) ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-V**

BPBI-3502

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3502	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਭਾਸ਼ਾ, ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਕੜ ਵਧੇਗੀ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚੋਂ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅੱਠ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਸਰਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਪੈਰਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ:

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ਮਾਝੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ:

(ੳ) ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ)

(ਅ) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ: 'ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਬਲ', 'ਅੰਗੂਰ ਖੱਟੇ ਹਨ', 'ਜਿੱਥੇ ਚਾਹ ਉੱਥੇ ਰਾਹ', 'ਲਾਲਚ ਬੁਰੀ ਬਲਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਅੰਤ ਭਲੇ ਦਾ ਭਲਾ'

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ

**B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science, B. Sc. Medical, B. Sc. Non-Medical,
B. Com. (Hons.), B. Com. (R), BBA, B. Sc. Economics, B. Sc. Computer Science
SEMESTER-VI**

BPBI-3602

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3602	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲੇਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਕਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ ਬਾਰੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਂ-ਨੌਂ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਕ, ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦੇ ਬਾਰਾਂ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਕਵੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ:

(ੳ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, (ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, (ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, (ਸ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਾਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ:

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ : 'ਗੁਲਾਬ ਦਾ ਫੁੱਲ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ' ਅਤੇ 'ਸਮਾਂ'

ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ : 'ਕੋਈ ਆਇਆ ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ' ਅਤੇ 'ਮਾਂ'

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ : 'ਆਖਾਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ'

ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ : 'ਦਿਲ ਹੀ ਉਦਾਸ ਹੈ'

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸਾਰ:

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ : 'ਭੂਆ'

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ : 'ਕਰਾਮਾਤ'

ਅਜੀਤ ਕੌਰ : 'ਇੰਤਜ਼ਾਰ'

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਇਤਿਹਾਸਿਕ/ ਸਭਿਆਚਾਰਕ/ ਰਾਜਨੀਤਿਕ/ ਸਮਾਜਕ/ ਤਤਕਾਲੀਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲੇਖ ਰਚਨਾ

B. A., B.A. (GGT), B. A. Social Science
SEMESTER – I
BPBI-1103
ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਭਿੰਨ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪਾਠਗਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸੁਖਨ ਦੇ ਸੂਰਜ (ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ: 1901-1995)
ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਟੀ. ਡੀ. ਜੋਸ਼ੀ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਕਵੀ: ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ, ਜਗਤਾਰ, ਪਾਸ਼, ਸੂਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
(ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਹਾਣੀ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
(ਨਾਵਲ ਦਾ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ/ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ
(ਧੁਨੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਰਸ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਅਲੰਕਾਰ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ)

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਫੋਟ ਅਤੇ ਅਪੋਹ ਸਿਧਾਂਤ
(ਅ) ਅਰਥ ਆਧਾਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਬਹੁਅਰਥਕ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ, ਵਿਰੋਧਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਵੇਗਾ।
- ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।
- ਉਹ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰੇਗਾ।
- ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1901 ਤੋਂ 1995 ਤਕ)

ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

(ੳ) ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਆਰੰਭ

(ਅ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ੲ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਮੰਚ ਘਰ

ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਅਤੇ ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ/ਕਲਾ ਪੱਖ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ:

(ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ/ਵਰਗੀਕਰਨ/ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ)

**B. A., B.A. (GTT) & B. A. Social Science
SEMESTER – III**

BPBI-2303
ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2303	90	75	25	100	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਤਮਕ ਜੁਗਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (1701-1900)

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਨਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਨੋਟ: ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ਮ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ

ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਨੋਟ: 'ਓਪਰਾ ਮਰਦ' ਅਤੇ 'ਡੈੱਡ ਲਾਈਨ' ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ:

ਬਿੰਬ, ਪ੍ਰਤੀਕ, ਬੁਣਤੀ ਤੇ ਬਣਤਰ, ਕਥਾ ਤੇ ਕਥਾਨਕ, ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ, ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਸਤੂ, ਅਨੁਕਰਣ, ਵਿਰੋਧ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ:

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਤੱਤ: ਵਾਰ, ਜੰਗਨਾਮਾ, ਕਿੱਸਾ, ਕਾਫੀ

**B. A., B.A. (GTT) & B. A. Social Science
SEMESTER –IV**

BPBI-2403

ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2403	90	75	25	100	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਲਿਪੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਕ੍ਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75 + 25 = 100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1701 ਤੋਂ 1900 ਤਕ)

ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

(ੳ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਦਿੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ

(ਅ) ਦਿੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣੇ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ: ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

**B. A., B.A. (GTT) & B. A. Social Science
SEMESTER – V**

BPBI-3503
ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3503	90	75	25	100	3 Hours

<p>ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਛੰਦ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 	<p>ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਛੰਦ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
---	---

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75 + 25 = 100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੇ ਰੰਗ

ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾ.) ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਲੋਕ ਕਾਵਿ: ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ/ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ / ਸਾਰ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੌਤਮ ਤੋਂ ਤਾਸਕੀ ਤਕ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
(ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ/ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ:

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਤੱਤ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਛੰਦ ਰੂਪ:

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ: ਦੋਹਿਰਾ, ਸੋਰਠਾ, ਕਬਿੱਤ, ਕੋਰੜਾ, ਚੌਪਈ, ਸਿਰਖੰਡੀ, ਬੈਂਤ

**B. A., B.A. (GTT) & B. A. Social Science
SEMESTER – VI**

BPBI-3603
ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-3603	90	75	25	100	3 Hours

<p>ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ। 	<p>ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਅਤੇ ਰੂਪਗਤ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
--	--

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 75 + 25 = 100 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1700 ਈ: ਤਕ)

ਡਾ. ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ੳ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਚੰਦਨ ਦੇ ਓਹਲੇ

ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

(ਨਾਟਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ/ਰੰਗਮੰਚ ਪੱਖ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਤੱਤ: ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਇਕਾਂਗੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ:

(ੳ) ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ

(ਅ) ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ: ਕਾਵਿ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ

(**ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ**, ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ) ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ ਦਰਜ 12 ਕਵਿਤਾਵਾਂ/ ਕਾਵਿ-ਖੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

Sr. No.	Class/Programme	Programme Code
1	B. Sc. Bio-Technology	BSBT
2	B. Sc. Fashion Designing	BSFD
3	B. Sc. Food Science	BFST
4	B. Sc. Hons. Chemistry	BSHC
5	B. Sc. Hons. Mathematics	BSHM
6	B. Sc. Hons. Physics	BSHP
7	B. Sc. IT	BIT
8	B. A. Journalism & Mass Communication	BAJMC
9	B.C.A.	BCA
10	B.Sc. Artificial Intelligence and Data Science	BAIDS
11	B.Sc. in Computational Statistics and Data Analytics	BSCD
12	Bachelor of Vocation (B.Voc.) Textile Design & Apparel Technology	BVTD
13	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Food Processing	BVFP
14	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Software Development	BVSD
15	Bachelor of Vocational (B.Voc.) Theatre and Stage Craft	BVTS

B.Sc. Hons. (Physics, Chemistry, Mathematics), B.Sc. Bio-Tech./IT/Fashion Designing/Food Sc., BCA, B. A. JMC, B.Sc. (Computational Statistics and Data Analytics, Artificial Intelligence and Data Science), B.Voc. (Software Development, Theatre and Stage Craft, Food Processing, Textile Design & Apparel Technology)

SEMESTER-I

BHPB-1101

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਹ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਯਾਦਾਂ

ਸ. ਸ. ਅਮੋਲ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਨਿਬੰਧ 1 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸ਼ੈਲੀ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ (ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ)

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

B.Sc. Hons. (Physics, Chemistry, Mathematics), B.Sc. Bio-Tech./IT/Fashion Designing/Food Sc., BCA, B. A. JMC, B.Sc. (Computational Statistics and Data Analytics, Artificial Intelligence and Data Science), B.Voc. (Software Development, Theatre and Stage Craft, Food Processing, Textile Design & Apparel Technology)

SEMESTER-II

BHPB-1201

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਹ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਯਾਦਾਂ

ਸ. ਸ. ਅਮੋਲ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਨਿਬੰਧ 7 ਤੋਂ 12 ਤਕ ਸਾਰ/ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸ਼ੈਲੀ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ - ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ

(ਅ) ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

B.Sc. Hons. (Physics, Chemistry, Mathematics), B.Sc. Bio-Tech./IT/Fashion Designing/Food Sc., BCA, B. A. JMC, B.Sc. (Computational Statistics and Data Analytics, Artificial Intelligence and Data Science), B.Voc. (Software Development, Theatre and Stage Craft, Food Processing, Textile Design & Apparel Technology)

SEMESTER-I

BPBI-1102

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ:

ਨਾਮਕਰਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸਵਰ ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ਏ), ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ

(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ:

ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ, ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ: ਮੁਕਤਾ (ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਅੱਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਨੌੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸੁੱਧ-ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ

B.Sc. Hons. (Physics, Chemistry, Mathematics), B.Sc. Bio-Tech./IT/Fashion Designing/Food Sc., BCA, B. A. JMC, B.Sc. (Computational Statistics and Data Analytics, Artificial Intelligence and Data Science), B.Voc. (Software Development, Theatre and Stage Craft, Food Processing, Textile Design & Apparel Technology)

SEMESTER-II

BPBI-1202

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਪਕੜ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ:

ਧਾਤੂ, ਵਧੇਤਰ (ਅਗੇਤਰ, ਮਧੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ), ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਗਤ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਰ:

(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਹਰੇ/ਦੁਹਰੁਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ
(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ:

ਇਕ-ਵਚਨ/ਬਹੁ-ਵਚਨ, ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ, ਵਿਰੋਧਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਨਾਮੀ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਗਿਣਤੀ, ਮੌਸਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਪਾਰ, ਧੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

B. A. Hons. English
SEMESTER-I
BEPB-1101
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ।
- ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਸੁਰ

(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ

(ੳ) ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

(ਅ) ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

B. A. Hons. English
SEMESTER-II
BEPB-1201
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਧਾ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ

(ਅ) ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ

(ਅ) ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ

**B. A. Hons. English
SEMESTER-III**

**BEPB-2301
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BEPB-2301	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਨਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ 'ਗਤੀ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਗਤੀ' ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਪ੍ਰੀਤਮ ਛਹ', 'ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ', 'ਬੁੱਧ ਜੀ ਦਾ ਬੁੱਧ ਧਿਆਨੀ ਬੁੱਧ', 'ਮਨਸੂਰ', 'ਦਾਗ', 'ਗੁਰੂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ', 'ਸੁਭਾਸ਼ ਬਾਬੂ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ' ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।)

(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਇਕਾਂਗੀ

ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਹੂਜਾ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ 'ਸੁਹਾਗ', 'ਜਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਅਤੇ 'ਬੰਬ ਕੇਸ' ਇਕਾਂਗੀ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਗੇ)

(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਪ੍ਰੈਸੀ)

(ਅ) ਦਿੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਮੂਲ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਭਾਵੰਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼, ਉਪਵਾਕ ਅਤੇ ਵਾਕ

**B. A. Hons. English
SEMESTER-IV**

**BEPB-2401
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ**

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ BEPB-2401	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਪਕੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ 02-02 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ (08) ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚੋਂ 01-01 ਅੰਕ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 05 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

**ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ**

ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ

ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ 'ਨਵਗਤੀ' ਭਾਗ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 'ਪਦਮਾ', 'ਲੂਣਾ', 'ਚਿਤੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ' ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਇਕਾਂਗੀ

ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਹੂਜਾ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ 'ਪਰਵਾਨਾ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ', 'ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ' ਅਤੇ 'ਕੱਚ ਦਾ ਗਜਰਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਗੇ)

(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਲੇਖ ਰਚਨਾ (ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ)

(ਅ) ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਵਿਆਕਰਨ:

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

B. A. Hons. English
SEMESTER-I
BPBI-1102
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ:

ਨਾਮਕਰਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸਵਰ ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ਏ), ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ

(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ:

ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ, ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ

ਮੁਕਤਾ (ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਔਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਨੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸੁੱਧ-ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ

B. A. Hons. English
SEMESTER-II
BPBI-1202
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 60

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 37, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 13, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਪਕੜ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ:

ਧਾਤੂ, ਵਧੇਤਰ (ਅਗੇਤਰ, ਮਧੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ), ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਗਤ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਰ:

(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਹਰੇ/ਦੁਹਰਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ
(ਅ) ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ:

ਇਕ-ਵਚਨ/ਬਹੁ-ਵਚਨ, ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ, ਵਿਰੋਧਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਨਾਮੀ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਗਿਣਤੀ, ਮੌਸਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਪਾਰ, ਧੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

**B. A. Hons. English
SEMESTER-III**

**BPBI-2302
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ**

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2302	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਖਾਣ-ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਸਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੋਡਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਨਿਖਾਰ ਆਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਖਾਣ-ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਨਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੈਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਜਾਂ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਟੋਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵਾਰਤਕ ਜਾਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ 37+13 = 50 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ:

ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ, ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ, ਵਿਸਮਿਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ:

ਕਰਤਾ, ਕਰਮ, ਕਿਰਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ, ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਬਿਆਨੀਆ ਵਾਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ, ਹੁਕਮੀ ਵਾਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-I:

ਪੈਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-II:

(ੳ) ਅਖਾਣ ਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ

(ਅ) ਪ੍ਰਤੀਕੋਡਨ (Transcoding)

**B. A. Hons. English
SEMESTER-IV**

BPBI-2402
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ BPBI-2402	60	37	13	50	3 Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਹੁਨਰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ-ਦੂਜਾ ਵਿਚੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਪੰਜ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਵਾਕ ਦੇ ਦੋ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 8 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 7 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ $37+13 = 50$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ:

ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਭਾਵੇਂਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼, ਉਪਵਾਕ, ਵਾਕ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:

ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ - ਘਰ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਮੇਲੇ, ਸਿਨਮੇ, ਵਿਆਹ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ।

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-I:

ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ-II:

(ੳ) ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

B. Sc. Agriculture

SEMESTER-I

GPB-1110

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 30

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 02 (2+0)
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ।
- ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ : ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਸੁਰ

(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ : ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ,

ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ

(ੳ) ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

(ਅ) ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

B. Sc. Agriculture

SEMESTER-II

GPB-1210

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 30

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 02 (2+0)
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਧਾ ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ

(ਅ) ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ

(ਅ) ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ

B. Sc. Agriculture
SEMESTER-I
BPB-1110
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 30

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 02(2+0)
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦਸ-ਦਸ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥੇ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75+25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ:

ਨਾਮਕਰਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸਵਰ ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ਈ), ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ:

ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ, ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ:

ਮੁਕਤਾ (ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਔਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਨੌੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਸੁੱਧ-ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ

B. Sc. Agriculture

SEMESTER-II

BPB-1210

ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 30

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 02(2+0)
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਅੰਕ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਭਾਗ ਤੀਸਰਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਸ-ਦਸ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਚੌਥੇ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75+25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਪਕੜ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ:

ਧਾਤੂ, ਵਧੇਤਰ (ਅਗੇਤਰ, ਮਧੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ), ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਗਤ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਰ:

ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਚੋਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਹਰੇ/ਦੁਹਰੁਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ:

ਇਕ-ਵਚਨ/ਬਹੁ-ਵਚਨ, ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਜੁੱਟ, ਵਿਰੋਧਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਨਾਮੀ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਗਿਣਤੀ, ਮੌਸਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਪਾਰ, ਧੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

Bachelor of Physiotherapy

Part-I

BPPB-1101

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 100

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75 + 25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ।
- ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਆਕਰਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਆਤਮ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ, ਡਾ. ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਭਾਗ ਦੂਜਾ - ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਸਹਿ ਸੰਪਾ.)

(ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ। ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

(ੲ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ: ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

(ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ: ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

(ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਸੁਰ

Bachelor of Physiotherapy
Part-I
BPPB-1102
ਮੁਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In Lieu of Compulsory Punjabi)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 100

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 04
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 75, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 25, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 25 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਥਿਊਰੀ ਅੰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $75+25 = 100$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ:

ਨਾਮਕਰਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸਵਰ ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ਏ), ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਨ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ:

ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ, ਮੁਹਾਰਨੀ, ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ: ਮੁਕਤਾ (ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ), ਸਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਅੱਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਹੋੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਕਨੌੜੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ, ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ) ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ

(ਅ) ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ: ਧਾਤੂ, ਵਧੇਤਰ (ਅਗੇਤਰ, ਮਧੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ)

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਰ: ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ, ਦੋਹਰੇ/ਦੁਹਰੁਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ: ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ, ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਮੌਸਮ, ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਪਾਰ, ਧੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

Certificate Course in Urdu (Part-Time)

ਉਰਦੂ

URDU-0001

Urdu: General Information

Time: 3 Hours
Total Hours: 60

Credit Per Week: 04
Maximum Marks: 100

Note: Instructions for Paper Setters/Examiners and Candidates:

The question paper shall consist of four Sections: A, B, C and D. All the Sections A, B, C and D have two questions each of equal marks (20). Candidates are required to attempt one question each from four Sections A, B, C and D and one question from any Section of the question paper. The medium of the paper will be Urdu/Shahmukhi.

Course Objectives

- Knowledge of Urdu language and literature.
- Ability to read texts in relation to their historical & cultural contexts.
- Ability to translate Urdu into other languages and vice versa.

Course Outcomes (CO's)

- Students will get basic knowledge of Urdu language and opportunity to learn the Urdu Language.
- With this course students will be able to read and write the Urdu Language.
- To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language.
- This will establish student's affinity with urdu language.

Syllabus and courses of reading

Books Prescribed: Lazmi Urdu Nisab (1st half of Prose and 1st half of Poetry) by Khalida Naheed published by Educational Book House, A.M.U. Market, Aligarh.

Units and Themes

Section-A

Passages for Translation

Section-B

Stanzas for Explanation

Section-C

Word Meanings and their use in the Sentences

Section-D

General Information: Names of Days, Months, Seasons, Relations, Colours, Body Parts, Animals, Birds, Fruits, Vegetables, Counting etc.

Books Recommended:

1. **University Punjabi-Urdu Qaida** by Dr. Amarwant Singh, 2006
2. **Urdu Ki Pehli Kitab** by Maulvi Mohammad Isma'eel Merathi, Farid Book Depot, 422- Matia Mahal, Jama Masjid, Delhi

ID Course: Urdu
(For Undergraduate Classes)
Semester- I
URDU-1101
ਉਰਦੂ ਨਸਰ/Urdu PROSE

Time: 3 Hours
Total Hours: 60

Credit Per Week: 04
Theory 37, Internal Assesment: 13, Maximum Marks: 50

Note: Instructions for paper setters/examiners and candidates:

There are Four Sections of the syllabus, but the question paper will be divided into Five parts or sections. Eight questions of equal marks (8) are to be set, two in each of the Four Sections (A to D specified in the syllabus). The Fifth part or section of question paper will have Six question of 1 mark each based on Section A, B, C, D specified in the syllabus, out of which candidates are required to attempt any Five.

Course Objectives

- Knowledge of Urdu language and literature.
- Ability to read texts in relation to their historical & cultural contexts.
- Ability to translate Urdu into other languages and vice versa.

Course Outcomes (CO's)

- Students will get basic knowledge of Urdu language and opportunity to learn the Urdu Language.
- With this course students will be able to read and write the Urdu Language.
- To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language.
- This will establish student's affinity with urdu language.
- Student will learn to read and write Urdu Language as well as to study the Urdu Literature critically.
- With this course student will learn to translate from English to Urdu language will enrich students Urdu language command.

Syllabus and courses of reading

Urdu Nasr-o-Nazm (Prose- Part, 1st half): Ed. Professor Atique Ahmad Siddiqui and Dr. Manzar Abbas Naqvi, Educational Book House, Aligarh

- I. Text
- II. Summary/ Theme/ Central Idea
- III. General Questions authors included in the text book
- IV. Translation of an unseen passage from English/ Punjabi/ Hindi to Urdu

SECTION–A

Translation of Passages

SECTION–B

Reference/theme/summary

SECTION–C

General question based on the life and works of writers

SECTION–D

Unseen passage for translation

ID Course: Urdu
(For Undergraduate Classes)
Semester- II
URDU-1201
ਉਰਦੂ ਨਜ਼ਮ/Urdu POETRY

Time: 3 Hours
Total Hours: 60

Credit Per Week: 04
Theory: 37, Internal Assesment: 13, Maximum Marks: 50

Note: Instructions for paper setters/examiners and candidates:

There are Four Sections of the syllabus, but the question paper will be divided into Five parts or sections. Eight questions of equal marks (8) are to be set, two in each of the Four Sections (A to D specified in the syllabus). The Fifth part or section of question paper will have Six question of 1 mark each based on Section A, B, C, D specified in the syllabus, out of which candidates are required to attempt any Five.

Course Objectives

- Know about Urdu new and old poets and their poetry of Ghazals.
- Remember all the basic concepts of Urdu Ghazal.
- Read, understand and enjoy Urdu poems and to create interest among students in Urdu literature.
- Developing communication skills.
- Creating awareness in the students about life attitude and environment.

Course Outcomes (CO's)

- To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language.
- This will establish student's affinity with urdu language.
- Student will learn to read and write Urdu Language as well as to study the Urdu Literature critically.
- With this course student will learn to translate from English to Urdu language will enrich students Urdu language command.
- With this course student will come to learn Urdu Grammer as well as Urdu poetry.
- It will lead to students command over Urdu Literature.

Syllabus and courses of reading

Urdu Nasr-o-Nazm (Poetry- Part, 1st half): Ed. Professor Atique Ahmad Siddiqui and Dr. Manzar Abbas Naqvi, Educational Book House, Aligarh.

I. Poetry

II. Figures of Speech

Tazad, Maratun-nazir, Husn-ut-talil, Tajahul-e-Arifana, Talmih, Laf-o-Nashr, Ishteqaq, Siaqat-ul-Adad, Mubaligha, Tanjnis-e-Tam, Murkkab, Khatti & Za'id

SECTION-A

Stanzas for explanation

SECTION-B

Summary/Theme/Central Idea of poem

SECTION-C

General questions on the life and works of poets studied

SECTION-D

Figures of speech: Definition and examples

Value Added Course

VACU-01

ਉਰਦੂ: ਜਾਣ ਪਛਾਣ

Introduction to Urdu

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਉਰਦੂ VACU-01	30	50	0	50	1½ Hours

Course Objectives (Cos)	Course Outcomes (CO's)
<ul style="list-style-type: none"> • Knowledge of Urdu language and literature. • Ability to read texts in relation to their historical & cultural contexts. • Ability to translate Urdu into other language and vice versa	<ul style="list-style-type: none"> • Students will get basic knowledge of Urdu language and opportunity to learn the Urdu Language. • With this course students will be able to read and write the Urdu Language. • To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language. • This will establish student's affinity with Urdu language

Instructions for the Paper Setter

- The Whole Syllabus Should be considered as one unit.
- There Will be 25 MCQ Questions of two Marks Each.

Syllabus and courses of reading

1. Introduction to Urdu Alphabet
2. Word Structure
3. Name of Days and Months
4. Name of Fruits and Vegetable
5. Counting

Prescribed Books: -

1. University Punjabi Urdu Qaida

Value Added Course

VACT-01

ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ

Translation Skill

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ VACT-01	30	50	0	50	1½ Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objectives (Cos)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਸੰਕਲਪਾਤਮਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਸੰਕਲਪਾਤਮਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ 25 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ੳ. ਅਨੁਵਾਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਅ. ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ੲ. ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ

ਸ. ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਗਿਆਨ
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, ਕਾਵਯਾਨੁਵਾਦ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆਈਂ

Value Added Course

VACG-01

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ

Gurbani Adhayn

Course Title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time Allowed in Exam
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ VACG-01	30	50	0	50	1½ Hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objectives (Cos)	ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)
<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਾਰੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ 25 ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQ) ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ੳ. ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ: ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਉਦਭਵ ਤੇ ਵਿਕਾਸ (ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ)

ਅ. ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ

ੲ. ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ: ਬਾਣੀਕਾਰ - ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ

ਸ. ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ: ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਛੰਦ ਵਿਧਾਨ

ਹ. ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਣੀਆਂ - ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ, ਜਪੁਜੀ, ਸੁਖਮਨੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ: ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ
2. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨ ਕਲਾ